

വിനോദിക്കി

(ടിപ്പ് സിസ ഹിതാ)

1
മലബാറിലെ
ഒരു വിനോദിക്കി പ്രാജ്ഞമേഖം.
ഒരു പാതയിൽ കൂടിയിരിക്കുമ്പോൾ.

250

P

വിനോദിനി.

(കില്പാശം)

റഫറൻസ്:

ഒരു വിൽക്ക കണ്ണടി കുഴിപ്പിലെ മേരൊന്ന്.

പ്രസാധകഹാർ :

പി. കെ. അഭ്യൻസു°, കോഴിക്കോട്.

ഉള്ളിട്ടുള്ള
ബഹുമാനി

ബഹുമാനി കേരള സംഘം, കോഴിക്കോട്.

ബഹുമാനി

1952 | # 68

[വില 12 റൂ.

ആരു ദ വാ ०

ആരുഡയപെദ്ദേശല്ലൂം, സുഖവും പ്രസന്നവുമായ പ്രതി പാദനം, ലളിതമയുരമായ ഭാഷാരിതി എന്നീ തുണിക്കളാൽ ടുവിൽക്കുത്തികൾ സഹാദയ്യോധയ്യു് പ്രത്യേകം പാത്രി ചെറിയവക്കാണ്. ടുവിൽക്കാവൃക്ഷങ്ങളിൽ വിനോദിനിയെല്ലോ ലെ മരാംതനെന അതു പ്രസിദ്ധി ആജ്ഞിച്ചിട്ടിപ്പോന പറയാം. വെഞ്ഞണിപ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഭാഷാഗ്രഹിയും എദയാകഷ്ഠകമായ കമാത്രംഫനവുംകൊണ്ട് ദ്രശ്യമിനേ ടിയ ഇതു കുതിയ്യു് വണ്ണകാവ്യക്കളിടുന്ന കുട്ടിൽ ബഹു മാനൃമായ ഒരു സ്ഥാനം മന്ത്രതനെ സന്ധാരിക്കാവാൻ സാധിച്ചു.

ഒരച്ചിത്രഘോധം ചീക്കിക്കുന്ന ഭംഗിയുള്ള വണ്ണന കളിം ഉത്തകടവികാരങ്ങാളു സുട്ടികരിക്കുന്ന സനദ്ധിക്കളുടെ ഘടനകളിംകൊണ്ട് വിനോദിനിക്ക് ഭാവുകവല്ലഭയങ്ങളെല്ല വശികരിക്കാവാൻ എഴുപ്പുമായിരുന്നു. ഇതിൽ പ്രതിപാദിതമായ കമ വച്ചരെ സരളമാണ്. രാജത്രേശ്വരായ മനോഹരൻ, ഏഴു നാഡിനിയുടെ തുണിയോഗ്രതകൾ കുർത്തിച്ചുതുക്കേണ്ട് ആ കഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടുകയും ആ രാജകമാരിയുടെ വിവരങ്ങൾ ശാന്തപ്രശ്നിയും ചാരമാരെ നിയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു. വിനോദാനി കാമരിരാജാവിന്റെ മകളാണെന്നു് ഉന്നസ്ഥിലാ കണിയ അഭ്രേഖം തന്റെ എദയാലിലാശങ്ങളെല്ല അറിയിക്കുന്ന ഒരു ലേവനം അയച്ചതിൽ അനന്തുലനില അനംബവ പ്പെട്ടുകണ്ടപ്പോൾ വിധിപ്രകാരം ആ കന്ധകയെ പാണി

റമണം ചെയ്യാൻ അനവാദം നല്കുന്നതിനായി കാഴിരാജനോട്ടപക്ഷിച്ചു. വീഞ്ഞപ്പരായശാഖയിൽ ഉള്ള ഒരു രാജരത്നത്തിനു മാത്രമേ തന്റെ മക്കളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ അർത്ഥത്തുള്ളിവന്ന്, ആ രാജാവയച്ചു മറപടി കണ്ട് അംഗീകാരം കൂട്ടിതനായി. ഒരു വാലിയ സേനാനേതുകൂടി അംഗീകാരം കാരിരാജ്യത്തെ ആരുമീച്ചു ജയിച്ചു. പരക്കു പോക്ക് ഉത്തിൽ വിനോദിനിയുടെ ശവശരീരം കിടക്കുന്നതായിക്കൊണ്ട്, വിവശനാവ അംഗീകാരം വ്യസനാധികൃതരാൽ മോഹാ ലസ്ത്രപ്പേട്ട കാരിരാജാവിനേയും ഏട്ടുചുംകൊണ്ട് രാജധാനിക്കു തിരിക്കുകയും നിരാശനായി വിനോദിനിയുടെ മണി മഞ്ഞത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് വിലപിക്കുകയും ചെയ്തു തന്റെ നേക്കിളി പ്രേമത്തെ പരീക്ഷിച്ചുവിന്നുവേണ്ടി പൂണ്ടിനാ ദൗഖ്യമുള്ള ഒരു പ്രതിഭയെ പോക്കുത്തിൽ ഹട്ടകായിക്കുന്ന വെന്ന അറിയിപ്പേപ്പുംകൂടി വിനോദിനി ആ മഞ്ഞത്തിൽ മറയുകയും പ്രത്രക്കയാവുകയും ക്ഷാത്രവീഞ്ഞം തെളിവെന്നുകണ്ട മനോഹരകമാരന്ന് കാരിരാജാവു് മക്കളെ വിഡിപ്പുകാരം വിവാഹം കഴിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് കിട.

ഈ കാവ്യത്തിൽ താരതമേനുന വികാരോല്ലടക്കായി നില്ക്കുന്നതു് മുന്നം നാലും സർപ്പങ്ങളാണ്. മുന്നാം സർപ്പത്തിൽ മനോഹരകമാരന്റെ ക്ഷാത്രവീഞ്ഞവും രണ്ടേക്കാലാധലവും, നാലും സർപ്പത്തിലുള്ള അംഗീകാരത്തിന്റെ വിലാപവും അത്രുന്നം എഡുസ്സ് പുക്കായിട്ടുണ്ട്.

പ്രസാധകമാർ.

വിനോദിനി

ക്ലാസ്സ്[ം]

സ്ഥരാരിവിക്ഷാപ്രസരലുജത്തിൻ,
സുരാധിനാമപ്രതിമലുതാപൻ,
വിരാദരാജുത്തായ ഭ്രഹ്മണിഡായ്
യരാഗശ്വാപ്രമണിമാലഫോബാല.

1

മനോഹരാഭിവ്യ വഹിയ്ക്കുലം
മനോഹരാഭിവ്യ വഹിച്ച മനൻ
മനോഭവൻതനാവതാരത്തല്പർ-
മനോഭവപ്രസിദ്ധിക്ക്രാന്തിച്ച.

2

വയസ്സു മുവഞ്ചിനമുന്ന വിഭ്രം
വയസ്സനായി വിപുലാമണാളിൻ,
സയതാമോരാണിട കച്ചകെട്ടി-
പ്രയറിലും വാഹമുറയും പറിച്ച.

3

അടക്കിളിത്തിൽ പെരമാറിതേണ്ടാ
പടക്കമെപ്പുതമറിഞ്ഞുവെച്ച;
ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കാവഴിക്കൊക്കെയും തന്-
പടയ്ക്കമധ്യീപതി ശീലമാക്കി.

4

തുംബഗയുഖുക്കമൊന്നിലിഡ്വു-
വരന്നസാമാന്ത്രപട്ടപമായി;
വരന്ന സെസന്ത്രത്തെ മമിത്യാഴിക്കും-
തരങ്ങളുംപ്രങ്ങളുമല്ലപിച്ച. 5

രഹിക്കലേറാൽ ജീവലക്ഷ്മിയാശ്വ
വരിയ്ക്കുയല്ലെങ്കിൽ മരിക്കയേന്നു
തിരിയ്ക്കുയെന്നാളും സന്തുഷ്ടാണും
ധരിച്ചതില്ലിക്കിതിചാലസെസന്ത്രം. 6

കലാവിഭഖൻ ദ്രശ്യചിത്രനീക്കും-
വലാരി തന്റെ ഷോധിതമാം വയസ്സിൽ
കലാത്മാളൻ ക്ഷുതിവിട്ട് ദേവ-
വിലാസിനീലാഖിതനായുംവിച്ച. 7

കമാരനാമിക്കിതിപാലരണം
കമാരവിത്രുത്താട പാരടക്കി,
ക്ഷമാദിനാനാഗ്രണയുക്കതനായി
ക്ഷമാതലത്തിൽ സുഖവുത്തി ചാത്തി. 8

പ്രജാസമുഹത്തിനു തൃപ്തിവേദനാ-
പ്രജാധിപൻനാട് പരിഞ്ഞിരിച്ചു;
പ്രിജാദിന്ത്രുദാവധി ജാതിനാലും
നിജാജ്ഞയൈന്നകീഴിലോത്തരജിവാശം. 9

സമര്പ്പനാമീയരവൻറെ ദ്രുഷ്ടി
സമസ്യകാർത്താളിലും പതിഞ്ഞ;
സമശ്ചിയാദ്യാത്മകിൽ മാടരാട്ടിൻ
സമതപമാക്ഷാവരനേററിയനു.

10

സപമഞ്ചിലാബേസ്യുണ്ഡവിൽനിന്നു നിത്യം
സുമന്ദഹാസാമുതയാര തുകി
അമംപിടിച്ചുശിപന്തിയാംഡ—
വമന്ദമോഭേ സവാരിചേച്ചു.

11

സുരാലഘം മുടിന മേടതോടും
ചുരാംഗനാസഖ്യ ഉമൊഞ്ഞകുടി
സൃഷ്ടിഗണ്ഠിന്കുന്നോല്ലുപത്താൽ
നാധിനാമേഘവിത്രുജചേച്ചു

12

“അഭാദ്യനാമിസുകമാരനേന്നാൽ
സഭാദ്യനാഡാൽ ബുദ്ധിഭാഗ്രമായി”
വിഭാവരീശാനന്മാരവണ്ണം
സപഭാവിയൈപ്പറ്റി നിന്നും വാണാർ?

13

എനസപഭാവൻ നരപാലനേരേതാ
മനസ്സുചെന്നീലവരാരിലും താൻ;
വനത്രിഡൈപ്പുതമിനിയൈത്തിരിപ്പാൻ
നിന്നുംമോ മാനസരാജ്യംസം?

14

യരിത്തിൽ പെട്ട നിറുദ്ധവുത്തം
യരിയ്ക്കാവാനുറിയാതെ മട്ടിൽ
ചരിക്കമാറജ്ഞ നബ്രേനന്തി-
ക്കാരിക്കല്ലുഴീസുരസത്തമാന്നാൻ.

15

സൃജാസമാനാശനമേകചുത്തി-
സൃജാംഗ്രവിന്റോജനശാലഭതാഡം
വിഡാത്രതല്പരപമെഴുന വിപ്ര-
പ്രധാനിമാർ നിത്രവുമൊത്തുക്കുടം.

16

നിരച്ച സാപ്തിട്ട ദുഷ്കാവാനയ്
പുറത്തള്ളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യിട്ടേണ്ണു
ഡരത്തുനില്ലോ മുവരൻ അവിക്കൈ
പ്രാണങ്ങ ഭ്രമീസുരരിപ്രകാരം:—

17

“ഹിമാവലംതൊട്ടു സേതുവോള
കുമാര തിരഞ്ഞെടിലുമിതുമാതം.
അമാധസപ്തഘന്തുരസം നിരഞ്ഞ
ക്കമാരിയക്കാശമതസാഖ്യരഭ്ര.

18

ചുരുംഡിമത്താലവരംതാൻ യരിക്കം
സൃംഗത്തുപ്രാണാസുരക്കണതെ
കരപ്രകാരം തനിയെ ജയിച്ചു
നിരത്തമാക്കണ സൃവണ്ണംശമ്പും.

19

ചെവിക്കെട്ടുത്തലവെച്ച കണ്ണിൽ
ഭവിച്ച നാനാരസധിയാലും
സുവിഭ്രമോഷ്യാധരകാന്തിയാലും
ദ്രവിക്കുള്ളിലും മുഗജാതികർക്കും

20

പനങ്ങൾയ്ക്കുത്തരയിൽക്കവിഞ്ഞരു
ഘനതതിൽ നില്പോരളിനീലകേശം
ഘനതതിനും മാഖനിമാർമമനസ്സിൽ
ഘനതതിനും ഹാനിയണ്ണയ്ക്കുമൊപ്പും.

21

സുടിച്ച താങ്ങുള്ളിക്കമപ്പേണ്-
കൊടിക്കഴും മെഞ്ഞായ ദോഷക്കണ്ണൻ,
തടിൽപ്പുകാശപുകരം തരയ്ക്കും-
പടിക്ക മൽക്കണ്ണകർ മണതളിച്ചു.

22

‘മനോഹര’ക്ഷൂവരനൊരു നിത്രും
വിനോദലിലാവിധിയാചരിപ്പുണ്ട്
മനോഹരാംഗീകലഭിപമാമീ—
‘വിനോദിനി’പ്പേണർമണിതനേന വേണം.

23

ഭറയ്ക്കു തൊനിത്തിക്കമുവിലെത്തി—
ക്കരച്ചിതിൻ തതപ്പരണത്തിയാലോ?
ഉച്ചപോയ്, നാക്കുയിതോരുമെന്നു—
ചുറ്റു തജ്ജികിലുമില്ല വേദം.”

24

യരാസുരനാരമ വാത്ത് നിന്തി
നിരാമയം നിപ്പയിലാണ്ട് വേഗം
ചുരാ യരിച്ചുക്കുത്ത വികാരമേനോ
നരാധിപനാളിലിടം പിടിച്ചു.

25

ഒവാഗിയേപ്പോലതു ക്രതിനീറി-
അജവാൻ പടന്നംഡത്തുമാക്കിച്ചു,
അവാച്ചുമാം മുമ്പമൊധയേറോ
ഭോച്ചുതാഭ്രക്ഷാമാഴിച്ചിട്ടാമോ?

26

“വിനോദിനിപ്പേപ്പൻമണിയേതുനാട്ടിന്-
വിനോദവിത്തായ് വരമെതു വംശം?
‘മനോഹര’ക്കുപറ ചേന്നതായ് സ-
അജനോത്തമൻ വിപ്രനരച്ചുവല്ലോ.

27

ഒളിച്ചനിച്ചും നില വിട്ടിത്തല്ലോ
വിളിച്ച ചോദിക്കുകിലെത്തു ദോഷം?
വെളിപ്പെട്ടും സൃതമിതാകെ, നെറി-
ചുളിച്ചിട്ടും ഗൈരവവക്കുഡിയാളോ.

28

വരട്ട്, നേരം പുലരട്ട്, വിപ്രൻ
വരട്ടുപ്പോളറിയാം സമസ്യം”
അരക്കണംകൊണ്ടിഡമോത്തുടൻ തന്റ്-
പുരത്തിലെത്തി പുത്രവിന്തയോടെ.

29

‘വിനോദിനി’ വിനോദിനി’ത്രതിമനോജ്ഞത്തെന്നും സദാ
മനോധരം ‘മിനാധരൻ’ ദ്രുഡമുരക്കഴിച്ചിരുന്നിനെ
മനോജ്ഞമനോജ്ഞപ്രസാദമണിംത്തവോ നിദ്രവി-
ടിനോദയവിഴ്നാദിഖാദ് നിര കഴിച്ചു ‘പുത്രപീ’പ്രേരൻ.

രണ്ടാം സർജ്ജം

വിമതകലവിമാമി, മാരദേവ-
പ്രമദസമാധിയുണ്ട് പോലിത്തനാൻ
സുമശരൂതദണ്ഡമാന് നിദ്ര-
അമഹട്ടസാക്ഷികഷായിതാക്ഷിയോട്ടം.

1

സൂരവിരിവമഹാഗിതത്തണ്ഠ ധൂമോ-
ഡ്ലൂമഷിയേററക്കണക്ക കാന്തി മജ്ജി
നരവരതനയുഷ്ട്ടിലീക്ഷണം ചെ-
യുരമനയിൽ പെട്ടവോർ പരം പരഞ്ഞി.

2

തിരവടിയിട ഭാവഭേദമൂല-
പ്രപാതളിവാൻ കൊതിച്ചുണ്ട് തജ്ജനങ്ങൾ
രഞ്ചവാമിതു ചെന്നണണത്രിയില്ല;
ഗത്യണാട്ടിച്ചുകർ കാത്തുമോതുക്കേനാ!

3

നടകളിലെഴിയാതെ കാവൽനില്ലോ
ഭാരേ വിളിച്ചുങ്ങിമെയുള്ള രാജവത്രൻ,
“ഉടനിരു ചില വിപ്രരഹത്തെമനാൽ
തനയങ്കതൻസവിധത്തിലാനകിള്ളിൻ.” 4

മനജവരമംരാജരെ കേട്ട മുഖ്യം-
വനസ്പതാന കണിത്യാഴിഞ്ഞു ഭ്രമി,
അരാനന്ദിമിഷമിളാസുരാഗമം കാ-
തനവപമബൈന്നുസമുദ്രമൊന്നലഭത്തു. 5

മതിച്ചവി എണ്ണി തിങ്കി വാഴുലും
പതിവുപടിശ്ശുമുതേത്തു പറവിയില്ലോ;
ക്ഷിതിപതി നിജരാജ്യകാര്യമെല്ലോ-
മതിയുതിയോട് കഴിത്യാങ്കി വാണം. 6

“ഇനപരിപ്പുഡി! ഹോ! കലാവിംബായും-
അജനമിത്രണത്തും,നാതണന്ന് വരില്ലോ,
ഇനകനസുവെമന്ന രാത്രി കേട്ടാ-
ജാനപദമെത്തുവതിനു മണ്ണി വിപ്രൻ.” 7

ചിരനടനവശാൽ തള്ളൻ സിന്ധു-
തതിരയിലിനൻ മരയുന്ന വേദ്യേഖാഡം
ധരണിസുരവിച്ചാരമശനാഭേഹ-
രദ്ധന ബുദ്ധി മട്ടത്തു ചിന്തയായി. 8

“ഉടനടി കഴിയേണ്ട കാൽമിനോ—
ഈടയിവനേകിയതാണബലമല്ലോ;
മനയരിതു പരിച്ചിട്ടെന്നോ—
തദ്ദേശാംതിനി നീട്ടിക്കൊള്ളു കാൽം.

9

ജവമൊട്ട് വഴിപോകരായ വില്പ—
പ്രവരരയാസകലം വരത്തിയാലോ
ശേവരിവ! പലഭിക്ക പററിഞ്ഞേ—
നാവരാ വലജ്ജുകവഞ്ഞു; വേണ്ട വേണ്ടാ”.

10

പ്രീജവരനണ്ണയാത്ത ഫേതുവാലും,
പ്രീജവരന്തിയിൽ വന്നഭികയാലും,
പ്രജകളിട പതിജ്ജീര്ക്കിയായി
അജ,യതിനെന്തു നിവൃത്തിമാർഗ്ഗംഡിഷ്ട്?

11

സുചിരമമ മഹീശൂരുചിന്താ—
രചിതശിലാക്രതിപോലിക്കു പിന്ന
ഉചിതമതികളിൽ പ്രധാനിയാം തന്ത—
സചിവനൈങ്ങ വരത്തിയിത്തമോതി:—

12

“നലഭുടയ ‘വിനോദിനി’തി നാമം
കുലതമാരംഗനയിഞ്ഞ പാരിലെങ്ങോ;
അലസമിഴിയലക്കരിച്ചുനാട്ടം
കുലവുമറിഞ്ഞ വരേണ്ണമമ്പുനാളിൽ.

13

വക്തിരിവു തിക്കത്തെ ചാരൾ പോയി-
സ്സുകലദിഗമ്പരവും തിരഞ്ഞീടുക്കു;
വികലത കലരാത്തു വാഴിരണ്ടു-
പ്രകരമവക്കി കൊട്ടക്കു വേണ്ടപോലെ”.

14

അങ്ങളിനമൊഴിക്കേട്ടു, മന്ത്രി പോയി-
തെത്തെത്തെരെ വിട്ടിരു ചാരരെ ശുമതിയിൽ;
തൈഡിനമൊരുവഷ്ടിർഘമായി-
ക്കൈത്തി വാസിച്ചു മനോധരഭവനിഗൻ.

15

അവനിപ്പരന്നായപാട്ടനാളിവണ്ണും
വിവശതെ ഷൃംഖലരേണ്ടിവന്നാതില്ല;
ജവഗതിയിലെബാരശപമേറി മുന്നാം
ദിവസമുഖ്യസ്ഥിലണ്ണത്തു ചാരവുലുൻ.

16

“ജയജയ ജഗതീന്റു! കാണിരാജാ-
നപയാളിയാണു വിജോദിനികമാരി;
പ്രിയമൊട്ട ജനകൻ വളർത്തിട്ടു
നയനസുവപ്രദച്ചന്നലേവഹോലെ.

17

മഴപോഴിയുവക്കിൻ വിധത്തിലിമമ-
ട്ടിക്കൊഴുക്കിടിന തന്മുരാട്ടിമാരേ
പഴമിഴികൾ മുളച്ചുനാറംഭത്തയ്ക്കി-
ക്കിഴവു കണ്ണറിവില്ല തന്മുരാനേ!”

18

ശുഭയുടെ വരനീവച്ചസുകേട്ടി-
ടുളവുപെടാത്ത കുറുമലം ഭവിച്ച,
കുളച്ചികളിയാടിടന പട്ടം
വള്ളയുമവനു കൊടുത്ത രൂപ്പനാക്കി.

19

പട്ടത തടവിടന ചാരനോടായ്
യെടുത്തി വരുന്നതിനാജഞ്ചേപയുപിനു
കിട്ടകിടെയിളക്കിടമുള്ള മോട്ടാ-
മട്ടമൊഴിയാറുക്കൊയ കുത്ത തീത്തിനേവം:—

20

“സതികളുതിരസാലണിത്തെ മാലേ!
മതിച്ചവി! മഞ്ഞളിഗാത്രി!. കേരംക്ക ബാലേ!
ക്ഷിതിസുരർ വിലങ്ങാതി നിന്മനോജ്ഞ-
ഭൂതിവിലസും തന കണ്ണമട്ടിലായി.

21

നവലളിതവിലാസലക്ഷ്മി നിത്യം
നവരസമാടിന കൊച്ചുക്കുത്തരങ്ങേ!
ഭേദിവിഷയമായ് കംഠരച്ചിത്തേരാ-
തഭവപരിപിഡിയരിഞ്ഞതിതാളുമായ് താൻ.

22

ഉലയുക പതിവില്ല പോരിലെമെ,—
ആലക്കിരയേറു ചടച്ചിതായതിപ്പോൾ,
അലസമിഴി! ഭവത്പ്രസാദലേശം
വിലസുകിലെനുടെ ജീവിതം കൃതാത്മ.

23

ലളിത്സുഗമായ് കള്ളത്ത് നിൻകെക-
അത്രിരിവന്നിള്ള കരത്തിനാൽ പിടിപ്പാൻ
മിളിതരസമെന്നിക്ക സാഖ്യമാമോ
കിളിമൊഴി! ചൊൽക മടിച്ചിടാതെ വേഗം.” 24

ങ്ങവന്നഹിയാതെ തബുരട്ടി-
അതിങ്കരതാരിലിതേകി, യക്കമാരി
തങ്ങമാരു മുക്കത്രു വാങ്ങിവേഗം
വങ്ങവന്നിനായമ വിട്ട ചാരനെത്താൻ 25

ജവമോട്ടു രൂപാത്മജയ്യേ നൽകി-
ട്ടുവള്ളുടെ ലേവനമിങ്ങണ്ണു ചാരൻ,
അവനിപന്നാരാധസംഭ്രംഭാ-
നവചുക്കാത്മാടങ്ങൾ വാങ്ങിക്കാക്കി. 26

“അനന്ധാദ്ദീ! ഭവാൻറെ പത്രസാരം
മനസി ധരിച്ചതിനോദമംകരിച്ച,
ഇനക്കണ്ണെയയിനമാന്ന് കന്നു—
ഇനമിലിപ്പാഷ്ട്രയ്യിലെല്ലു സാഖ്യം? 27

കവലാവിശിവല്പസന്നാക്കം
തവ പടമാന്നിവർക്കു കണ്ട ക്കേവഗത്രും.
ഭിവനമിതിലെഴും വയുസമുഹം
സ.പവരമണാത്മിച്ചമായതേനു കണ്ണാൽ. 28

അതുമിത്രരവയ്ക്കുമന്ത്രണാർ
കത്രകമവക്ഷ കരച്ച തോന്തിയെന്നാൽ,
അതു മഴവന്നമുള്ള തെന്നരച്ച—
ബതുലമഞ്ചേ! ചതി പററിടാമോട്ടുക്കം.

29

തുരങ്ങനമ്മു സമ്മതിക്കിലെല്ലു—
നരായണികളും തലതാഴ്ചു മെന്നുറ മുന്പിൽ
ഉരക്കരണകലൻ കാശ നൊട്ടൻ
തിരവടി നമ്മെല്ല രക്ഷചെയ്യിട്ടേ.”

30

രാകാശാരഭാർവ്വരീശമുഖിതൻ
കാ നരാന്ന വാസിച്ചവാ—
റാകാംക്ഷാപ്ലസിലിവനാതുകണ—
ക്കത്സാഹമാർന്നുഴിപൻ
വൈകാതാത്മജയത്രനിക്ക തദ്ദവാൻ
മംഗ്രാഡപോലകഷണം
ആകാശരീശൻ കത്തയച്ച മരക—
ഞ്ഞാനേൻംബാത്രപാത്രിടിനാൻ.

31

മുന്നാം സർജ്ജം

ആകാശിമന്മാരട നദിനി തപ്പുഫേമ-
നികാശനിമ്മലകുശാംഗി വിനോദലോല
ലോകാവലിവിപുലഭാഗ്രവിശേഷലക്ഷ്മി
ശോകാത്തച്ചാഖിതു ‘മനോഹര’വിന്തചാലേ 1

രഹായാവിലോകനഭിന്നം മുതലാമഹാബൾറ
ജാഹാപദഭരിലണവാൻ കൊതിപ്പുണ്ടിരിക്കേ
അത്യാസമീനമവിട്ടനാതപേക്ഷചെയ്യോ-
ലാഡാമിനീശ്വവിതൻ സുവൈമഹ്നാചാൽവു! 2

സന്ദേശമുണ്ട്, വിരഹവ്യുമയുണ്ട്, താത-
നെന്ദ്രഭാരതമനോദ പരിഞ്ചേരുണ്ട് വിനേത,
പരേതാടിംജത മുലയാളിവയോക്കേശുലം
വിനേതാദയിയുണ്ട് ടിക്കിലാണ്ടതു ദപാലയായി. 3

ഹേ! മന്തകാശിനി! ധരിക്കക നീ അമാത്മ-
പ്രേമത്തിനുള്ള വഴിയതു തെളിഞ്ഞത്തല്ല;
ധീമട്ടിടംപടി ‘മനോഹര’ഭൂപനമു-
നീമട്ടിലാണ മൗപത്രമയച്ചതാണു! 4

“ചാരൻവഴിയേഴുതിവിട്ടോരോള്ളു കിട്ടി
സാരം ഗ്രഹിച്ചു പരിതൃപ്തി വീച്ചു ചിത്രതെ;
ചാരം പ്രിയംകലയമെനകളുബോന
ഭാരങ്ങളാക്കവതിന്തു തരപ്പട്ടില്ല.”

5

മെകാന്തിയാൽ മിച്ചിത്തെളിഞ്ഞു കമാരിമാരെ-
യേകാൻ തുടങ്ങുകില്ലാട്ടക്കമെബലുമാകം;
ഭ്രകാനതരിൽ ക്ഷേപരാക്കമമാണോ ഒപ്പ്‌
ഹോ കാന്തവിറുഹ! ഭവാനിതരിംഗത്തുകുടേ?

6

അരീജാനകീരമണവംശജനാമദ്യാല്പു—
രാജാവിനെന്നുമകളെ നൽകണമെന്ന മോഹം
അരീജാനാബ്യാളി, ബഹുവികുമി, യോഗ്യനാമ—
ബുജാനി മുളരതയിലെൻകിടനില്ലുമതേ.”

7

ചിന്തിച്ചിട്ടാത്തവിധമീമരക്കുത്തകണ്ട
ചിന്തിജപലിച്ചു റൂപനൽക്കടരോഷവഹി;
അന്തിച്ചുകൂപ്പുടയ പശ്വിമപ്പജ്ജരത്തിൻ
പന്തിക്ക പാത്മിവഗഭീരുഖവം ചുകന.

8

ഒകാപാതിരേകമൊട്ട് ഭ്രപതിതന്നർൾ-
മാപാദച്ചുഡമായപോലെ വിറച്ചിതപ്പോറി;
ഹാ! പാർപ്പവാസികൾ നട്ടണി;യടൻ തിരിഞ്ഞു
ഭ്രപാലങ്ങാനി നിജമന്ത്രിയോടിപ്പകാരഃ—

9

“തന്നോടിയ്ക്കു, കഴലുതുക, കാൾരാജ്യം
വരുമ്പോരടിച്ചില്ല പിടിക്കണ, മിന്നേറുണ്ടാണ്;
മുന്നോട്ടു വെയ്ക്കുമടി പിന്നുവലിച്ചിടാത്ത
വരുമ്പോലുമെൻ വിപുലംസന പുറപ്പേടുണ്ട്.

10

പോരാട്ടവാൻ പടയുമൊത്തു വരുന്നിാതനാ
വാരാണസിന്റുപന കത്തുമയയ്ക്കു ശീലപ്പം;
വീരാർധയാം വിജയലക്ഷ്മിയെ എന്നു വരിച്ചു
പോരാ; മതേവരയുമങ്ങളും രേഖയ്ക്കരാജ്യം.

11

അരീരാമ! രാക്ഷസകലാന്തക! താരകാരേ!
മാരാന്തക! തിരിവമാന്ത്രമെൻ ചിതാവേ!
പോരാ പട്ടപമടിയന്ന; തിനാൽ ഭവാന്മാർ
ധാരാളമന്നിലിട്ടേക്ക് കൂപാബുലത്തെ.”

12

ആ മാന്ത്രമന്നനട ജന്തുവിഭാഗസ്സെന്ന-
സാമാന്ത്രികന്തരസാന്പിതമന്നാരക്കി;
സാമാനമേററിയെയ, തന്ത്രക, മാന, യദപ
മീ മാതിരിശൈല്യായ പെരുവട ധാതുയാളി.”

നാകം മറച്ച പോടിതൻപടലം, ഗജാരപ-
ലോകങ്ങൾതന്നുപനി, കളവടിക്കൊച്ചുവാം
ശ്രീകമ്പമാംപടി നടന്ന പട്ടികയ്ക്കുായ്
അക്കണ്ണേനന്നാവിധിശണ്ട വിരാട്രൂപൻ.

14

ആംഗാരയോഹിരിപുവിൽ തലകിൽ തിളങ്കേം
ഗംഗാംബുവിൽ പ്രതിഫലിച്ചതിലാടി നിത്യം
അംഗാഭക്കൊല്ലാമായ കാശിയിൽ വന്ന ഭേരി-
ആംഗാരവത്തോട് വിളിച്ചിരു പോരിനായി.

15

മനിടയത്തുായ പടക്കറിയണ്ട തടി—
മിനിച്ച പോർവിളിയുമണ്ണിവരണ്ടകൊണ്ടം
ഉനിപ്രകോപമാട് സൈന്യവുംമാത്ര കാശി-
മനിന്നയിശ്രാമണംത്തിത്തോരംപമേരി.

16

ഇംവത്തമാനമാ ഫോഴികരം ചെന്ന നാല-
ഞ്ചാവത്തി നമ്മുടെ വിനോദിനിയോടുരച്ചാർ;
അവത്തുമല്ലുമറിയാതയകപ്പുട്ടന്ന
കൈവത്തനേന്നപടി സാലുപി പരിഞ്ചിച്ച്

17

ശാതോദരീമണി കരച്ചിട കള്ളുടച്ചി—
ട്ടേതോ നിന്നച്ചുപടി വാസിത്തനാജിടാതെ;
ജാതോല്ലസത്യപുളകക്കഞ്ചകഗാത്രിഷാളി-
ചേരുതോവികാരഭരമോടുള്ളനുറുപോയാം.

18

പാരാളംമാറിതപെയക്കടലേറു. തമമിൽ.
പോരാട്ടവാൻ തുനികിലെന്നവിയത്തിലപ്പോൾ
വാരാണസീവരവിരാടവച്ചുസുഹം
ധാരാധരാല്ലുടരവത്തോട്ടത്തുമുട്ടി.

19

അംഗോജബന്ധു, തിരമാലയടിച്ചുതള്ളീ -
മംഗോധിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുകിലെന്നപോലെ
ഒംഗോളിയൊരു കരവാഴ്ക്കളുംവേണ്ടിലുണ്ട് -
സൃംഗോപമാനകര പാദങ്കൾക്കും മാറ്റിലുണ്ട്. 20

വെച്ചുന്ന വെച്ചുകൾ, തുട്ടുതിനാതെന്തു മുട്ടി-
മുട്ടുന്ന, മുട്ടകളിൽ വെച്ചിരുന്നിച്ചിട്ടുന്ന,
തുട്ടുന്ന വാഴ്ക്കൾ ഗള്ളങ്ങളിൽ, നാഡിയെല്ലാം
പൊട്ടുന്ന, ഫോറ പുഴിപ്പോലെയൊലിച്ചിട്ടുന്ന. 21

ഒദ്രാഹംതുടങ്ങുമൊരിന്തിടിമിന്നൻഡോലേ:-
യാഹന്ത മാരുമരി ചൂഴകിലിപ്പകാരം
വൃഷ്ടാതകത്തു പഠവെച്ചി വിരാമമനന്ന
ദേഹം ധരിച്ച കട്ടവീരസൗക്യനക്കേ. 22

വാളിന്റെ വീശലിലോരന്യത്രമംപമോട്ടം
കോളിന്റെ ശക്തിയിലോരന്യത്രമാഞ്ചവിതം
ആളിച്ചപാതയെ ചെറുത്രുപതി ശരുസൈന്യ-
പാളിപ്പുമാണിയുടെ കണ്ണമരിത്തുവിഞ്ഞി. 23

രാശീതാവില്ലുപാലകശൈത്യത്തുമു-
കാശീശൻം രിച്ചക്കലത്തെമമിച്ചിട്ടുന്ന;
ശീരീരവത്തൊട്ട് വിള്ളണ്ണിന തയ്ക്കപാണം
ഹാ! ശീരുമെത്തുമരിസൈനികനാമക്കന്നേ. 24

സേനാധിപൻറ തല കൊച്ചുവതിനു കാഴി-
ച്ചനാമനോഡിയൊരു വജ്രസമാനവഡ്ഗം

സേനാനിശയാത്രത്വായ ‘മനോഹര’നാത്രു തട്ടി
വാനാണ്ട് വാളിനു സമാനമദ്ധ്യമാക്കി.

25

കാഴിക്കിതീശനുടെ കണ്ണതലം മുറിപ്പാൻ
വീണിതിളിഞ്ഞിന വിരാട്ടനോഗ്രവഡ്ഗം
ഴുകിച്ചതട്ടിയകലത്തു മരിച്ച കേശാ-
കേശിപ്രചണ്യരണമാടിയ കൊച്ചുച്ചുപൻ.

26

“വാളേൻ്റു വാളക്കലയാ,ഭോങ്കവാളു നൽക-
മാളേൻ്റു നാട് പക്തിയ്ക്കുവകാശിയല്ലോ”
ചീളുനിതോതുമൊരു കാഴിപ്പൻറ കൈകൾ
താളുനമാതിരി പിടിച്ചിതു യുലവീരൻ.

27

“ഉഞ്ഞീരെട്ടും രൂപബന നാമിഹ ഷസ്യനസ്മ-
നാക്കി ധരന നിജബൈസന്മരിതാ പറന്ന;
സോക്കീട്ടുമീ വിജയലക്ഷ്മിയേയാഡരിപ്പിൻ,
താക്കീട്ടവിൻ പട്ടം,മിപ്പട നമ്മരാനേടി.”

28

ശ്രൂരക്കിതീശനുടെ കല്പന കേട്ട ധാരാ-
വാരതേതാടോപ്പമലവി നിജബൈസനികമാൻ;
പാരഞ്ഞമാറു പട്ടഡയപനി കാവഡള തതിൻ
ഭോരസപനരാടിടവേഗന്റനേ മഴക്കി.

29

വീരാവനിശ്വീളയാദിമയാത്രയിങ്കൽ
വീരാച്ചിയായ മുട്ടപട്ടവിരിച്ചുപോലെ
പോരാളിമാത്രം തുട്ടത്തൊരു രക്തധാരാ-
പൂരാധിത്രം പട്ടപടകക്ഷേമാക്മാനം.

30

കടക്കണ്ണാരയയിരത്തറയിൽക്കണ്ണരീ—
ചുട്ടറ ഭ്രമിപതി നോക്കി നെന്തിച്ചേഡാൾ
വട്ടംതിരിത്തപടി നിന്നു, പടകക്ഷേത്തിൽ
പെട്ടുന്ന കണ്ണിതൊരുപെണ്ണക്കാടിത്തൻ മുതാഗം. 31

‘ഹാ ഹാ പററിച്ചു പോന്നോമനമകളിവ’എല്ല-
നോതി വാരാഞ്ഞസീദ്ധൻ
ദോഹാലസ്പ്രത്തിൽ വീണാന്തതുപോഴു വിരാ-
ദാവനിജീവനാമൻ
സ്നേഹാധിക്രത്തൊട്ടുള്ളിത്തിനവടിയെയെട-
പ്പിച്ചു മര്റ്റാരക്ഷിഷ്വ—
സപ്താഹകാന്തലുംപീശ്വാനനനരികിലെഴും
രാജ്യാനിക്കൈ പോയാൻ.

32

നാലും സർജ്ജം

രാജ്യാനിക്കിലണ്ണത്രു സത്പരം
ചൂജനീയന്നപച്ചയ്ക്കു മെയ്യുവാൻ
വ്യാജവഹിനക്കരണാർദ്ദമാനസൻ
രാജപുംഗവനനാജത നർക്കിനാൻ.

1

“വിഗ്രഹിൻ, കൂളിൽമിമാംബു വീഴ്ത്ത് വിൻ,
പേരുവിൻ മുള്ളുലസാന്തപ്പേനാക്കതികൾ,
അതു ബോധമുള്ളവാക്കമല്ലെന്നോ—
നേരുക്കില്ല ബഖവാൻ രൂപാലയനിൽ”

2

എവമൊക്കെയാൽചെയ്യു ഹന്ത! തന്ത്-
ജീവനാമ നിവസിച്ച മേടയിൽ
സാവധാനമെട്ട് ഷുകിനാൻ രജാ—
ഭാവവഹിപരിഭ്രംബമാനസൻ.

3

തന്തവിട്ട് മണിപശജാംകണാ—
ക്കാരമോന്നാതവിചിത്രമേംദ്രയ
മത്തകാരിനിരയാഴ്ചിത്തുകാഞ്ഞയാ—
ലത്തരു മുത്തു രൂപന്തരു തുകിനാൻ.

4

‘കട്ടിമാൻമിഴി കിടനിൽനോരീ—
ക്കെട്ടിലിൽ ചെറതിൽനിടച്ച താൻ;
കിട്ടിയില്ലു മമ മോഹനാംഗിരയാ—
തന്താട്ടിക്കുള്ളിലിരിയ്ക്കവാൻ തരം.

5

അല്ലയോ പറക കട്ടിലെ! നിന്ത—
ക്കെല്ലയോ ചെരുതുമല്ലെൽ മാനസേ?
പല്ലവാംഗിരയ വഹിച്ചിരുന്ന നിന്ത—
നല്ലകാലമിനി വന്നങ്കുട്ടമോ?

4

മത്തണിസ്തുനയുഗം പതിഞ്ഞതായ്
മെത്തമേലരിയ പാട കാണു ഞാൻ
ചിത്തമോഹിനി കമിഴ്ന്നതിൽ കിട-
നാഞ്ഞൽപോകിയതിനാട്ട ലക്ഷ്യം.

7

കാതരാക്ഷിയുടെ ക്ലീനിരിനാൽ
ശീതളം തലയിണ്ണുറം തുലോം;
ഹേ! തവാക്ഷിയണിനിർ തുടയ്ക്കവാൻ
പ്രീതനായ തവ നാമനില്ലയോ?

8

ക ചുമൻപ്രിയ, യിവൻനിമിത്തമീ-
യിഷ്ടാവന്യനിരയെ ത്രജിച്ചുതേ;
ഒ ചുനാമിവനെ രക്ഷാചയ്യു നീ-
യഷ്ട്രൂതിഭവവൻ! നഞ്ഞാസ്തത.

9

നീരജാക്ഷിയിവർക്കാരണം കട-
ഞോരയെത്തുരെച്ചുാരിഞ്ഞു ഞാൻ?
പാരമന്ധുടയ ഭുകാളിയും
സൈപരമാനു തെളിയാത്തതെന്നുവാൻ? 10

ചൃതഗാത്രിയുടെ ജന്മേതതുവാം
താത്ത്വപേന വധിച്ചതില്ലയോ;
പാതകത്തിനു തുനിഞ്ഞതു മർഭേ-
ക്കൈ തട്ടപ്പുതിനു ബുദ്ധിമുട്ടി ഞാൻ.

11

പര്തിക്കത്തുലയാർ ചിരിച്ചുകൊ-
ണ്ണന്തിക്കത്തിലമരാതിരിയ്ക്കിൽ
എന്തിനിന്നു മമ രാജപട്ടവും
ഒന്തിവാഴിയനസ്വയങ്ങളും?

12

കാമലേ! മമ വിനോദിനിപ്പിയേ!
കാമലവന്മയച്ച ക്ഷുഗ്നിനാൽ
മാമകാംഗച്ചടനേ തലോട്ടനേ
കോമളാംഗമായക്കുറ്റ കാട്ടനേ!

13

മാലക്കര്ത്തു സഹിയാതെ മേദിനീ—
പാലനിത്യമുരചേച്ചു നിർത്തവേ
നിലച്ചവണിയൈ തനപ്പിയാർ മറ-
റ്റീല നീക്കിയതിവേഗമെത്തിനാർ.

14

അഞ്ചിതാനനസ്യാംഗ്രഹിന്ത് ചതു—
പ്രഞ്ചിരിക്കണ്ണർന്നിലാവുത്തകിയും,
കിഞ്ചിടക്കികളിൽ നീരണിത്തുമ—
കഞ്ചിതാളക തെളിഞ്ഞുമേവിനാർ.

15

ആവലാതി പലതോതി വാണിംഗാരാ—
ബ്രുവലാരിയേഴുങ്ഗനറു സത്പരം
കേവലം മതിമരന മട്ടില—
ചുവലംഗിയെ മിഴിച്ചുനോക്കിനാൻ.

16

‘സക്കമ്പമിതിയറിഞ്ഞു വാസവൻ
 തങ്കളാംഗികളിലോന്നാച്ചുതോ,
 പക്ഷജാന്മർമ്മിമായമോ, വൃത്താ
 ശൈയോ, ബത കിനാവുകാണ്കരയോ;’

17

നെമ്പുലിംഗത്തണ്ണയുമല്ലിച്ചതിയോ,
 പാന്തിവാണജയവെജയന്തിയോ,
 പാന്തിലഭേദാജന്മുച്ചമാണ്ടതോ,
 പാന്തിലാക്ഷി മമ ജീവനാമയോ?’

18

ഹത്തരം പലതുമോത്ത് നിൽക്കുമ-
 സ്ഥാത്തമഞ്ഞര നില കണ്ണ സാല്പിയാർ
 ചിത്തശങ്കയകല്ലുവിധിയം സൃഷ്യ-
 സത്രണിസ്ഥമധുഃരാക്കതിച്ചൊപ്പിനാർ:—

19

“ഹോ! മനോഹര! ഭവാഞ്ഞര നിസ്തു-
 പ്രേമമൊന്ന കയറ്റും ‘വിജനാദിനി’
 ക്ഷേമമോച്ച തവ മുനിലുണ്ടിതാ!
 മാമകല്പത്രിമതാൻ രണ്ടാക്കണേ.

20

സ്ത്രാന്തജായഴിലിൽ നീത്താമനിലേൻ-
 കാന്തനിളി നിലപഞ്ചാന കാണാവാൻ
 ഭാന്തണ്ണുല്പിയിവർ ചെയ്യു സാഹസം
 സപാന്തമുത്തരാച്ച ചൊരുക്കണേ ഭവാൻ.

21

കേൾ ഹന്ത! വിലപിച്ചു മെത്തമേൽ
വാണംകൊണ്ട തവ കോമളാനന്നം
കാണംവാൻ കൊതി പൊറാഞ്ഞകും പൊരി-
ഞതാണു വാണ്ടു മരയ്ക്കുത്തു ഞാൻ.” 22

തുമരങ്ങമടിക്കവിട്ടംവിധം
താമരാക്ഷിയുരചെയ്യു വാക്കിനാൽ
രോമഹഷ്ഠ്യവായ് രൂപൻ മഹാ-
പ്രേമഹഷ്ഠ്യശ്രിമാനവിസൂചാത്. 23

‘ഹന്ത! മത്തപ്രണാശകതിയീവിധം
പന്തണിസ്സുനി! പരീക്ഷചെയ്യുണ്ടോ?
അന്തണാൻനു മൊഴി കേടുമാത്രതോ-
ചേന്തവാധകരു കഴിച്ചുകുട്ടി ഞാൻ” 24

എന്നരച്ചു കത്തുകാബ്ദിമഗാനായ്
ചെന്ന മന്നനല്ലേസുക്ഷണാന്തികേ;
കന്നങ്ങാററമുലയാർ പരിഭ്രമി-
ച്ചുാനു മാടകിലുമൊന്നു പുൽക്കിനാൻ. 25

മനാവാൻനു പരിരംഭണാത്തിന—
കന്നങ്ങൻമിഴി തുണ്ട്രിടായ്യിലും
ഭിന്നഭാവമൊടൊഴിഞ്ഞുമാറിയി-
ല്ലുന്നത്രുണ്ടായബന്ധങ്ങളിയാൽ. 26

“തപ്പള്ളപ്പണിയിലാണ് ഭോധമ-
രാളുണാണ് മതവുന്ന സൂന്ദരി!
ഇള്ളയൊത്ത പരിചത്രം വൈ-
യള്ളമാനസന ഭോധമേകണം”

27

കുറിഞ്ഞാക്കിയ റൂപോഷ്ടി കെട്ടകം
നീറി വെവിനടക്കാണ്ട് തന്നിയാർ;
കേരിവന്ന സമയത്തെള്ളിക്കു
മാറ്റേയാപ്പുമെഴുന്നിള്ളി മനനം.

28

കഷീണനായ ജനകൻറ മേനിയേ-
ദ്രോണപാണിചിണംഡ തലോടിനാം,
വിണ്ണതോററ മുളനിസ്പന്നത്തിനാ-
ഡേണനേൻമിഴി വിളിച്ച താതനേ.

29

“വിശ്വിലാബാഡ മമ ജീവനെപ്പയം
മണ്ണിലേക്ക തനിയെ പതിയുംയോ!
കണ്ണിണയ്യുമിത്യാരധാക്കേ-
നണ്ണിമാൻമിഴി മരിച്ചതില്ലേയാ!”

30

“പത്തതില്ല മകരം പോക്കിള്ളത്തിലെൻ-
പുതനാം പ്രതിമയാണു കണ്ണതും;
വിത്തമോഡമെഴുനേൽക്കുക്കുള്ളനീ-
യത്തെക്കാണ്ട് പിള്ളങ്ങിതേമന്,”

വൃംഖമോഹം തീർന്ന കാരിക്കിതിപ്പതി മകരംതാൾ
മുർഖ്സ്‌നി ചുംബിച്ച വീര-

ഗ്രീമോഹിയ്യും വിരാടാവനിവരനെ റസം-
ചുണ്ട കൈടിച്ചുണ്ടാൻ;

ആമോഹാരുകൾ തുകിത്തയ്യേതരണ്ടാമാർ-
തകരംചേത്ത് വിട്ടാൻ:

പ്രേമാദശവ്യത്യുത്യുദ്ധവിരിയാടവർ കടം-
ക്കിച്ചിത്തന്നൂന്നുമൊപ്പം.

ടിപ്പണി.

നൊം സർജ്ജം.

ആദ്യത്തെ ശ്രദ്ധ ദ്വേരാക്കണ്ണളിൽ കവി ‘മനോഹര’രാജാവി നീറു കീതിയോഗ്യതകരാ വസ്ത്രിക്കുന്നാഃ സ്മാരി... പ്രഗതിന്=പര മശിവനീറു കടാക്കണ്ണബ്രാഹ്മിഥാത്മ (ഭവോനഗ്രഹത്താൽ എ നാ സാരം) സാമത്തിമും നേടിയവൻ; സുംാധിനാമപ്രതിമം=ദേ വേദുന്ന തുല്യം; ധരാ...മാല=ഭ്രമിയുടെ കഴുതിൽ ശോഭിച്ചുകൊ ണ്ടിരിക്കുന്ന റത്നമാല; മനോഹരാഭിവ്യു=മനോഹരമായ കീതി; മനോഹരാഭിവ്യു=മനോഹരനുന്ന പേര്; മനോഹരന്=കാമദോവ ന്; മനോഹരപ്രശ്നം=മനസ്സിലുള്ള അന്തസ്സ് (ദ്വേരാക്കത്തിലെ ശ ഷ്ടാലക്കാരംഗി ശ്രദ്ധിക്കുക) ചില്ലാവയസ്സുന്ന്=ചില്ലാപ്പുലുന്ന്; പതി നഞ്ചുവയസ്സിനുമു വയസ്സുന്നായി എന്ന പറയുന്നതിൽ പരസ്പര വിരോധയല്ലതീ – വിരോധാഭാസം. അടക്കം=പോക്കൾ; പട കം=രാധാ; ഉദ്ധീപതി=രാജാവും; തുംഗശയം=കതിരപ്പോർ; പ ദത്പരം=സാമത്തിമും; മദ്ധീച്ചു=കടങ്ങു (മദ്ധീച്ചു); താരിഖ്യം=മടങ്ങുക.

തുടന്നുള്ള എട്ട് ദ്വേരാക്കണ്ണരാ രാജാവിന്റെ ബാലമുത്തേയും രണ്ണനേന്നപ്പണിയേയും ദിനചത്രയേയും സംക്ഷേപചിച്ച കാട്ടനുവ യാണം: കലാവിഭാഗന്=കലാവിഭ്രൂക്കളിൽ സമത്തിന്; ക്ഷുബ്ദാവ ലാഡി=ഭ്രമിയിലെ ദേവേന്ദ്രന്. ഇതുല്യനായ രാജാവും എന്നതുമാം; ഹോമ്യശം=പതിനാറും; കലാത്തിന്=കലഗ്രൗണ്ടുന്ന്; ദേവവിലാസി നീലാച്ചിതന്=ദേവന്നുകുഴിക്കുന്ന ഭാളിക്കു പ്രേട്ടുവൻ (പരുംയാക്കത ആപ്പേണ സപ്രസ്ഥന് എന്നതുമാം); കമാറൻ=കട്ടി; കമാറവീഞ്ഞം= കമാറ(സുഖ്യമണ്ണ), നീറുത്തുപോലെയുള്ള വീഞ്ഞം; യക്കരൻ=ചേന്ന വൻ; ക്ഷമാ=ഭ്രമി; പരിജാ...വയി=ആപ്രാഹ്മനന്തോട്ട ത്രിപ്പുരവര; നീജാജന=തന്നീറുകല്ലുന്ന; സമയ്ക്കി..കുഞ്ചി=ആക്കഷിട്ടിപ്പുരത്താൽ മാടരംട്ടും=കൊച്ചിരാജാവും (കവി കൊച്ചിരാജവംശത്തോട്ടും അനുസൃതിയുള്ള വന്നായിരുന്നു. കൊച്ചിരാജ്യത്തിലായിരുന്നവല്ലോ അം പ്രേരം ഉദ്ഘാഗം ഭരിച്ചതും); ക്ഷുബ്ദാവരൻ=രാജാവും; ആസേധം=

ഭവമാകന ചപ്പൻ; മനഹാസാത്രതം=പുതിയിരിയാകന അതുതം (ചപ്പൻ അതുതരളീയാണ്); ഉഴുപിപൻ=രാജാവു് (ഭേദിയ കുണ്ണി കമനവൻ); സുരാലയം=ദേവലോകം (ആകാശം); പുരാം....സഖയം=പുരണ്ണീകളിടെ സംഘം; സുരാ...ലുലം=കാമദേവൻറെ അധിഭന്ധപ്പൂജയ ശ്രോതൃളും കണ്ണാകന താമരപ്പു (കാമദേവൻ പുവന്നുകളിൽ ഒന്ന് നീലോല്ലവമാണ്.) നരം....പുജ=രാജാവിന്ന പറിയ പുജ; അഭായന്ന്=ഭാത്യിപ്പൂത്വവൻ; സുകമാരൻ=സുന റൻ; സഭാസുന്ന്=ഭാര്യയോടുകൂടിയവൻ; വിജാ....നന്ന=പ്രദാഭവി; വന....പത്രിനി=കാട്ടപൊള്ളു; മാനസം=മാനസസരസ്സു്; ഒരു സത്രത്തിൽവെച്ച മനോഹരരാജാവു് വിനോദിനി എന്ന ചെണ്ണ നിയ വണ്ണിച്ച കേരാക്കാനിടയായതു് വിവരിക്കുന്നതാണ്

15—25വരെയളും ദ്രോക്കങ്ങൾ. ഉഴും....സത്രം=ബ്രാഹ്മണസത്രം; സുഡാ....ഗനം=ജാളിതത്തല്ലമായ ക്ഷേഗനം; സുഡാംതു=ചപ്പൻ; വിധാതുതല്ലപ്പെട്ടപം=ബ്രഹ്മതല്ലപ്പെട്ട; ശ്രൂവിക്കേ=കേരാക്കേ; ഭൂമിസുരൻ=ബ്രാഹ്മണനാർ; അമായം=നീഡ്യാജം (അക്കത്രം); പുരണ്ണീമത്തു്=പുരസ്വരാംഭിനി; ഭാസുരം=മനോഹരം (ശ്രാംഭം); കക്കണം=വള്ള; സുവണ്ണം=സപ്പണ്ണം (നല്ല നിറമുള്ളതു് എന്നത്മം); വിച്ച ... ധരം=പവിഴംപോലുള്ള മേൽച്ചുണ്ടം കീഴ്ചുണ്ടം (പവിഴച്ചുടാം); ശംഖി....കേരം=വണ്ടക്കാപ്പോലെ കുത്തെ തയ്യടട; ഏ റം=എലം; എനം=കനം (ഗൈരവം); തടിൽപ്പുകാശല്ലുകരം=ഭിന്നപ്പീണയ കളിടെ ശ്രോംസ്ഥമാം; പുരാ=പണ്ടു്.

തുടന്നുള്ള ദ്രോക്കങ്ങൾ വിനോദിനിപ്പുത്താനം രാജാവിൽ വരുത്തിയ ഭാവഭേദങ്ങളെല്ലാ വി പരിപ്പുകാട്ടുന്ന. ദിവാഗ്നി=കാട്ടതീ; ജവാൻ=വേഗത്തിൽ; അവാച്യം=പറകവയ്ക്കാത്ത; ദിവാ....ദ്രൂപം=ശിവൻ, വിശ്വ മുതലായവർ; കഷ്ടാപൻ=ഭപൻ (രാജാവു്); മനംജ....സ്രൂജം=കാമദേവൻറെ നല്ല മനോജപമാലയെ; ഇനോ....നോദി=സുശ്രദ്ധാരയം വരുന്നതിൽ സന്തോഷമുള്ളവൻ (നേരം പുല രാനാഗ്രഹത്തോടെ എന്ന സാരം.)

ര ണ്ടാം സ റ്റോ

വിമത .. മാമി=ഗതുസംഘടനക്കെ മദ്ദിക്കേന്നവൻ (നശിപ്പിക്കേന്നവൻ); മാര...സമാധി=കാമദേവന്റെ സന്തോഷങ്ങനകമായ സമാധി; സമാധി=യൃന്ദയോഗംകൊണ്ട് വരുന്ന ഏകാഗ്രഭാവം; സുമ... തുരം=കാമനാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടു; നീറു....താക്ക്=ഉറക്കണി ഉച്ചതിനാം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്ന കല്പനിയ കണ്ണ്. സൈരംവിശ്വിവം=കാമബാണം; പുംശാള്ളരം=പുകളിൽക്കും; ഇംക്കണംചെപ്പു=ജോക്ക്; ദാവ പ്ലൂതരം=ഡാവപുത്രുംസംഘരംക്കുള്ള കാരണത്തപ്പും; ഇംഡാസുരാഗമം=ബ്രഹ്മണാന്നവർ വരവു്; ജനപരപ്പുഡിനം=ജാഞ്ചനുജുന്നവർ; ജനപദം=ഡാജ്യം; ധരണി...മഹന്നം=ബ്രഹ്മണാന്നപുരിയുള്ള വിചാരംതിൽ മഴുകിയവൻ; പ്രീജവരൻ=ബ്രഹ്മണാനുജുന്നവർ; പ്രീജവരൻ=ചന്ദ്രൻ; അജ=വൃസനം; ഉറു ...ശിലാത്തതി=തൈക്കുംണബി മാരണങ്ങളാൽ നാമ്മൾ ജീവപ്പെട്ട കുറ്റലതിമി; സചിവൻ=മന്ത്രി; അലസമിഴി=സുന്ദരി; വാക്കലത=കരവു്; വാജി... പ്രകരം=ഡാലു കിരിക്കും; അനപയമനി=വംശത്തിലെ രതാ ; നയന... ലേഖ=കണ്ണിനാനന്ന, നല്ലുന്ന അവധിക്കീരി; കളയച്ചി=മനോഹരമായ ശോഭ; മട്ടമൊഴി=ഒത്തെന്നാഴി; സതി=പതിപ്രതി; മഹാജനത്തുതി=മഹാ മരബാശംരൂപം; തന=ഗരീം; നവം=ചതിയ; വാലാസലക്കും=ഗ്രംഗാരഗ്രീ; പിന്തോ....പീഡി=കംമുടിഡിവം; അലർന്നിരം=പുത്രിക്കും (കാമന്നവർ പുബന്ധകരം ഏന്ന വിവക്ഷ) മിളിതരസം=റസംതാടക്കി; പുജകം=രോമാന്തവം; അനായം=പരിത്രാലും; അഭിലാഖം=ആരുഗ്രം; കുബി...പ്രസന്നൻ=കാമദേവന്നപ്പോലെ മനോഹരനായ; ശരം...മുഖി=ഗരണ്ണുംതതിലെ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ മനോഹരമായ മുഖത്തോടക്കുടിയവരു; ആക്കാംക്കി=ആരുഗ്രം; ആത്മജ=ചുത്രി; ഇം സർഗ്ഗത്തിൽ, വിനോദിനിയെയോത്രും കാമാത്തനായ മനോഹരൻ അവളുടെ പുത്രനാം അറിയാൻ, തലേന്നാരാ പറഞ്ഞത ബ്രഹ്മ മഹാന്നാർ ദാനന്നതും പാതന്ത്രിശിക്കകയും അവൻ അടിടിം വിച്ച ചോയെന്നാംതെപ്പോരം ആ കന്ദകാമണിയെപ്പുരിയുള്ള വിവംഘരം മനസ്സിലാക്കിവാൻ ചാരനുംരെ നീഡേംഗീചുയ കുക്കഴം ചെയ്യുന്ന.

കാൾഡിജാവിന്റെ മക്കളാണ് വിനോദിനിയെന്നതുപൂരം തന്റെ അന്നറാഗത്തെ അറിയിച്ചുകൊണ്ടു ഗ്രഡിയായി അവർക്കും അട്ടേലാം ഒരു കത്തയക്കയും അന്തുലമായ മരക്കരും ലഭിക്കുകയാൽ വിവാഹസമ്മതിക്കായി കാൾഡിജാവിന്റെ മന്ദിരം അപേക്ഷ സമപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.]

ശ്രീ നാം സന്ധി

നാമിനി=മകരം; തപ്പി...ശാംഗി=ഉരുക്കിയ പൊന്തപോലെ നിന്മലഭ്രാംഘ്രാം സുന്ദരി. ലോഹ=താല്പര്യമുള്ളവരം; മരായാവി ലോകനിന്തനം=പടം കണ്ണ തിവാസം; ജായാചടം=ഭാര്യാസ്ഥാനം; നാമിനീശ്വരവി=പ്രഭുവി; ചിന്തോബയി=വിചാരസമ്ഭരം; ഭാരങ്ങ രാ=ഭാര്യ; എക്കാന്തി=ശ്രീഭ്രാം (ബാശന്ദും); കണ്ഠവിഗ്രഹ ന്തി=സുന്ദരാംന്തി; ജാ...വംശൻ=ആരിക്കമന്തന്തി വംശത്തിൽ ജനിച്ചവൻ; ആജാനംഖാത്രം=മട്ടവരെ കൈ നീണ്ട ആരം; ഭജാനി=ഭാജാ വും; ഉള്ളക്കടരോഷ്വഹനി=കറിനകോച്ചമാക്കന്ന അഥവി; പുഞ്ചം=പൊഞ്ച (പടിനേത്താറൻ കടക്ക ഏറ്റു സാരം) വാരാനസിന്റെ പാശ=കാൾഡിജാവും; താരകാതി=സുഖുമണ്ണൻ; മാരാന്തകൻ=ശ്രീവർണ്ണൻ; അരിവിം=സപ്രധാനം; ജന്മ...ബൈന്ധനം=ഇല്ലത്തിൽ സാമത്യമുള്ള പട; നാകം=സപ്രധാനം (ആകാശം ഏറ്റു സാരം) അരീക്കുന്നൻ=പാമശരിവൻ; തൃംഗാ...രിപു=കാമഗ്രു (ശ്രീവർണ്ണൻ); ഗംഗാബു=ഗംഗാജലം; തുംഗാഭ=വാല്പിച്ച രേഖ; തേരീതുംഗാരവം=പെയന്വാ, കൊന്തും ഏന്നിവയുടെ ഒച്ചു; ഉന്നിദ്വകോപം=ഉയൻ കോപത്തോട്ടുടർന്ന്; ആവത്തം=ചുഴി; കൈവത്തൻ=ചക്രവൻ; സായത്രി=ചതിപ്രതി; ശാതോ...മൺ=സുന്ദരിന്തനം; പുഞ്ചക... ശാത്രു'=രോമാന്തു ക്ഷേപായമൺിന്തത ശരീരത്തോട്ടുടർന്നിയവരം; ചേതോ... ഭരം=വലിയ മനോഭികാരത്തോട്ട്; ചടുസൗഹ്യം=പട്ടിച്ചട്ടം; അംഭോജിബിഡി=സുഞ്ചൻ; അംഭോധി=സമുദ്രം; ചംഭോഡി=വജ്രം; സുംഭോ...പം ക്രി=തുംഗപോലെയുള്ള കൈകരം; ശമ്പം=കഴുത്തം; രൂപം=വലിപ്പടയ

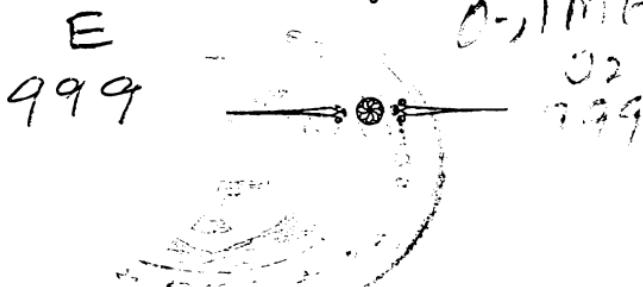
ണി; ശരു...മൺ=ശരു ഒസന്നുന്ന സഹത്തിലെ രൂഡാൻി; രാശി....
 ശൈറ്റു=എപ്പുല്ലാ രാജാക്കന്നാക്കടവയം ശ്രൂരത കുടിച്ചേറ്റ്‌പോലെ;
 കൃഷ്ണം=വാദം; സേനാനി=സുഖ്യമഞ്ചന്; പട്ടഹം=ചെങ്ങവി;
 പാരാവാരം=സമുദ്ദം; ബൈനികക്കാർ=പടയാളികൾ; സപനം=ശ
 ബ്ലൂ; അധികം=രക്തം; മുതാംഗം=മരിച്ച ശരീരം (ശവം); ഭിൽ്ലാർ....
 നന്നൻ=ഓട്ടക്കവഞ്ചാതൽ ഭിംബി ശിംബി തിശ്വാസിച്ച ഫവത്തോട്ടക്കിയ
 വൻ കാശിരാജാവിന്റെ മരവടി അനന്തരാഭ്യാസത്തിനാൽ ത
 വൻറെ ക്ഷാത്രവാലം പ്രത്യേകിപ്പെട്ടതി കാശിരാജനെ ജയിച്ച വിനോ
 ദിനിന്റെ ക്ഷയ ക്ഷയ്യം പാക്കാവാൻ മനോഹരന്റെ ഒരു പ്രോക്രിയയിൽ
 കാശിരാജനെ തോല്പീക്കരിക്കുന്ന ചെയ്തുന്നു. ഒച്ചാരയും തുല
 റംഗത്തിൽ വിനോദിനായിട്ടു ശവം കണ്ടു. മോഹാലസ്യം എന്നു
 കാശിമനുന്നെ ഏറ്റുത്തേഴ്സേപ്പിച്ചു് മനോഹരന്റെ അദ്ദേഹത്തോട്
 കൂടെ രാജധാനിയും പോകുന്നു. ഈ സർപ്പത്തിൽ മനോഹരന്റെ
 ക്ഷാത്രഗ്രാമവും പടയാളികളുടെ ദുന്നോറിവും, യുദ്ധാശ്രമയും
 ഉംകൊള്ളുന്ന ഭാഗങ്ങൾ കുട്ടത്തിൽ ആസപാദ്യമാണ്.

നാലാം സദ്ധം

ഉപചയ്യ്=ഉപചാരം; രാജപുംഗവൻ=രാജഗ്രേജുസ്റ്റൻ; വിമാം
 ബു=മൺതുന്നീർ; സാന്തപ്രനോക്തി=സമാദ്രോഗവാക്ഷ; അജം...ന
 സൻ=ഭിംബിക്കുന്ന കാട്ടക്കിളിക്ക് വെന്ത മനസ്സുംകുടിക്കുന്ന
 സ്ത്രീ; മൺപ്രജരം=തോക്കുട്ട്; ദത്തന്നീസ്ത്രായഗം=മുത്രുമാലകളുണ്ടി
 ണ്ടത മുലകൾ; അഭ്യൂതത്തി=ശരിവൻ; നീരജാക്കണ്ണി=താമരക്കണ്ണി
 (സുഭരി); പാതകം=പാപം; അന്തിക്കം=അട്ടത്തു്; ദന്തി...നഞ്ച
 യം=ആറു, തേരു, മന്ത്രം എന്നിവ; മഹമകാംഗം=പ്രസ്തുതി ശരീ
 രം; മേഖലീചാലന്റു=രാജാവ്; അഞ്ചി... ധാംത്ര്യം=ഒന്നാഹരമായ
 ദിവച്ചന്നു; കിഞ്ചിത്തു്=കറഞ്ഞതാണു്; കണ്ണവിതം=കന്നിണ്ടത; അ
 കുകം=കടവിരു; ഭവലാർ=ഭലിയിലെ ഇന്നുന്ന് (രാജഗ്രേജുസ്റ്റൻ); വാ

സവൻ=ഒവേപ്പൻ; കളംഗി=സുന്ദരി; പക്ഷാസ്ത്രൻ=കാമരോന്തി; കിനാവു=സപ്പളം; അദ്വിചതി=ചാർത്തുതി; പണ്വ...യാരി=കാമരോവൻറു ജയക്കാട്; ചതുവാഡ=മീനാർക്കു; ചതുലാക്ഷ്മി=ഇളക്കന കണ്ണകളുള്ളവർ (സുന്ദരി); ജീവനാധ=പ്രാണപ്രീയ; സുഡം...കതി=ശത്രുക്കസത്തിനെപ്പോലെ മധുരവും മനോഹരവുമായ വാക്ക്; റണ്ണങ്ങാം=പോക്കില്ല; കൂത്ത=രാധ സന്തതാർ തളിന്ന വര; സപ്രാതമുത്ത=മനസ്സുനേരാച്ചം; കേണ=കരണ്ടു; മരം=പുന്നേൻ; രോമരച്ചം=രോമാഞ്ചു; തന്ന=ശരീരം; അല...ന്തികേ=സുന്ദരിയുടെ അട്ടത്തു; പരിംഭണം=ആലിംഗനം; ഭീമാവം=വിപരീതിബാബം; തപ്ത്വലപ്പുണി=നിന്റെ കള്ളപ്പുണി; അപ്പമാന സൻ=ചരിത്രംഖമനസ്ത്രൻ; ശ്രോണം=ചുകന്ന; മുല്ല നി=മുല്ലാവിൽ; ആമോംഗ്രു=സംഭവംകൊണ്ടുള്ള കണ്ണനീർ.

ഈ കാവ്യത്തിലെ ഏറ്റവും ആസപ്രാദ്യമായ സപ്രധാനിയും. വിനോദിനി മരിച്ചപോരെന്ന കക്തി മനോഹരൻ അവളുടെ മനിയറയിൽമെന്നും ചെയ്യുന്ന വിലാപം എന്തുസൗഖ്യങ്ങൾക്കും. തന്നോട്ടുള്ള പ്രേമരേത പരീക്ഷിയ്ക്കാൻവേണ്ടി തന്റെ പ്രതി മരയയാണും പോക്കളുത്തിൽ മരിച്ച നിലയിൽ ചേത്തുവെച്ചതെന്നും വിനോദിനി വെളിപ്പേടുത്തുകയും സംഹ്രിതനായ കാശിരാജാവും മനോഹരനും രാജകമാരിയും തമിലുള്ള വിവാഹം മംഗളകരമായി ആഹോഷിയ്ക്കയും ചെയ്യുന്നു.

வில புத்தங் புஸிலீகரணம்

பத்தாவதி—வி. டி. கைணிமேனான். 3 0 0

ஹாகவும் பிளகவும்—

கெ. ஸுக்ரூர், வி.	ஏ.	3	8	0
-------------------	----	---	---	---

ஆதயுட ஜி.	டி	2	0	0
-----------	----	---	---	---

தீஷனி	டி	2	0	0
-------	----	---	---	---

அறு வழூதத னோடு	டி	0	8	0
----------------	----	---	---	---

ஊஸாவிலாஸம் (ஞாநகாவும்)	டி	1	0	0
------------------------	----	---	---	---

செஷலாமிகி—ஏ. அந் நாராயணப்பு	டி	1	0	0
-----------------------------	----	---	---	---

விழஷாநவீசி:—

வி. என். சூபுத் வி. ஏ; ஏற்கி. டி.	2	0	0
-----------------------------------	---	---	---

ஒசூபையங்—ஹரித்திலேபுமி.	1	4	0
-------------------------	---	---	---

பூமிபுவாரம் அம்பவா லில—

ஐ. கெ. கைநமேனான்	2	8	0
------------------	---	---	---

பக்ஜி	டி	0	12	0
-------	----	---	----	---

ஊட்டுருக்கம்—பாமிழுஷபுரம்	1	4	0
---------------------------	---	---	---

அங்கலி	டி	1	2	0
--------	----	---	---	---

வாலஜாபாலா (ஸங்கீதநாட்கள்)				
---------------------------	--	--	--	--

மஹாகவி கட்சமண்	1	2	0
----------------	---	---	---

காலியம்புகங் (யமக்காவும்)	டி	1	0	0
---------------------------	----	---	---	---

மாயாமோஹிகி—விஸ்தீவீங்னோவத்-				
-----------------------------	--	--	--	--

ஏ. அந். நாராயணப்பு	2	12	0
--------------------	---	----	---

வி. கெ. முனேஸு, கோழிக்கொடு.